

บทวิเคราะห์คำพิพากษาศาลปกครอง คดีเกี่ยวกับความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง

“เงินแผ่นดินนั้น คือเงินของประชาชนทั้งชาติ”

จัดทำโดย

กลุ่มงานส่งเสริมงานสำนวนความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ
สำนักวินัยการเงินการคลัง

คำนำ

ตามประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายใน และขอบเขตหน้าที่และอำนาจภายในสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๙ (๑๑) ได้กำหนดให้ สำนักวินัยการเงินการคลัง มีหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแนวคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ตลอดจนวิเคราะห์เหตุแห่งคดีที่มีการฟ้องร้องในศาลปกครอง เพื่อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานสำนวนความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐให้มีประสิทธิภาพ

โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีคำวินิจฉัยชี้ขาดลงโทษผู้กระทำผิดตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๔ ผู้ถูกลงโทษทางปกครองที่เห็นว่าคำวินิจฉัยชี้ขาดลงโทษทางปกครองไม่ชอบด้วยกฎหมายจึงได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองให้เพิกถอนคำวินัยความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลังของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผลแห่งคำพิพากษาในคดีเกี่ยวกับความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลังมีทั้งกรณีที่ศาลปกครองมีคำพิพากษายกฟ้องของผู้ฟ้องคดี และมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำวินัยของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน แม้โดยหลักการเสนอเรื่องความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ จะแตกต่างจากการเสนอเรื่องความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลังตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่คำพิพากษาของศาลปกครองในคดีที่เกี่ยวข้องกับความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง ได้วางหลักการที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาพฤติการณ์ในการกระทำผิดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการที่ใช้บังคับกับหน่วยงานของรัฐ สามารถนำมาปรับใช้เป็นแนวทางและแบบแผนการปฏิบัติราชการที่ดี เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานสำนวนความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ และการปฏิบัติงานตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยได้รวบรวมคำพิพากษาศาลปกครองที่เกี่ยวข้องกับความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง จำนวน ๕๒ เรื่อง ทำการศึกษา วิเคราะห์ นำข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาปรับเข้ากับหลักกฎหมาย และเสนอแนะแนวทางปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับหลักการตามกฎหมายที่แก้ไขใหม่ในปัจจุบัน และเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการสืบค้น และเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบทวิเคราะห์คำพิพากษาแต่ละเรื่อง ได้กำหนดการเชื่อมโยงข้อมูลไปยังแหล่งสืบค้นคำวินิจฉัยชี้ขาดความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลังของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และแหล่งสืบค้นคำพิพากษาศาลปกครองที่เกี่ยวข้องไว้ด้วยแล้ว จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานให้กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและผู้สนใจ

กลุ่มงานส่งเสริมงานสำนวนความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ

สำนักวินัยการเงินการคลัง

กันยายน ๒๕๖๘

สารบัญ

๑. ประเด็นที่ศาลมีคำพิพากษาเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาวินิจฉัยความผิด

วินัยทางงบประมาณและการคลัง

- ๑.๑ การไม่แจ้งสิทธิให้ผู้ถูกลงโทษทางปกครองตรวจดูพยานหลักฐาน
- ๑.๒ การเปิดโอกาสให้โต้แย้งแสดงพยานหลักฐานก่อนคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีคำวินิจฉัยชี้ขาดลงโทษทางปกครอง
- ๑.๓ การฟ้องคดีขอให้เพิกถอนหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยชี้ขาดฯ ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
- ๑.๔ ผู้ถูกลงโทษทางปกครองได้ขัดใช้ค่าเสียหายในความรับผิดชอบทางละเมิด หรือถูกดำเนินการทางวินัยข้าราชการแล้ว ต้องรับโทษทางปกครองตามกฎหมายวินัยการเงินการคลังอีกหรือไม่ ?
- ๑.๕ คำวินิจฉัยความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลังที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและถูกเพิกถอนโดยศาลปกครอง ถือว่าคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกระทำละเมิดและต้องรับผิดชอบในดอกเบี้ยของเงินค่าปรับทางปกครองหรือไม่ ?
- ๑.๖ การนับระยะเวลา ๕ ปีสำหรับการเสนอลงโทษทางปกครองในความผิดเกี่ยวกับวินัยการเงินการคลังของรัฐ
- ๑.๗ หลักความเป็นกลางและหลักความมีส่วนร่วมได้เสียในการพิจารณาทางปกครอง
- ๑.๘ การพิจารณา “ความเสียหาย” ที่เกิดขึ้นแก่หน่วยงานของรัฐ
- ๑.๙ การโต้แย้งคัดค้านคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่สั่งการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อได้รับเหตุยกเว้นโทษทางปกครอง
- ๑.๑๐ การใช้บังคับกฎหมายที่เป็นคุณกำหนดโทษทางปกครอง

๒. ประเด็นที่ศาลมีคำพิพากษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ การรับเงิน

การเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงิน

- ๒.๑ ออกใบสำคัญรับเงินแทนใบเสร็จรับเงิน
- ๒.๒ รับเงินแล้วไม่ออกใบเสร็จรับเงิน
- ๒.๓ ไม่ตรวจเอกสารประกอบฎีกาก่อนลงนามเบิกจ่ายเงิน
- ๒.๔ นำเงินที่เบิกจ่ายเป็นเท็จไปใช้ประโยชน์ของทางราชการ

สารบัญ (ต่อ)

๓. ประเด็นที่ศาลมีคำพิพากษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

๓.๑ คณะกรรมการกำหนดราคากลางงานจ้างก่อสร้างไม่ถอดแบบและแยกรายการงานก่อสร้าง

๓.๒ คณะกรรมการกำหนดราคากลางงานจ้างกำหนดราคากลางพัสดุที่จะจัดซื้อในโครงการอื่นไว้ในราคากลางของโครงการ

๓.๓ การกำหนดข้อความในประกาศ หรือเอกสารประกวดราคาที่มีลักษณะเป็นการเอื้อประโยชน์ให้ผู้เสนอราคารายใดรายหนึ่ง

๓.๔ การจัดซื้อจัดจ้างโดยใช้จ่ายจากเงินนอกงบประมาณต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการพัสดุหรือไม่

๓.๕ การจัดซื้อในลักษณะเป็นการแบ่งซื้อแบ่งจ้าง

๓.๖ การซื้อหรือจ้างจากผู้ที่ไม่ใช่ผู้เสนอราคารายต่ำสุดต้องปรากฏข้อเท็จจริงว่าเมื่อซื้อหรือจ้างจากผู้เสนอราคาต่ำสุดแล้วราชการจะเสียหายอย่างไร

๓.๗ การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการตรวจรับพัสดุตามสัญญาซื้อขาย

๓.๘ หน้าที่ของผู้ควบคุมงานในการบริหารสัญญา

๓.๙ หน้าที่ของผู้ควบคุมงานกรณีใบแจ้งปริมาณงานและราคาขัดแย้งกับแบบแปลน (ศาลพิพากษาเพิกถอนคำวินิจฉัยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน)

๓.๑๐ หน้าที่ของผู้ควบคุมงานกรณีใบแจ้งปริมาณงานและราคาขัดแย้งกับแบบแปลน (ศาลพิพากษายกฟ้อง)

๓.๑๑ หน้าที่ของกรรมการตรวจรับพัสดุในการบริหารสัญญา

๓.๑๒ หน้าที่ของกรรมการตรวจรับพัสดุกรณใบแจ้งปริมาณงานและราคาขัดแย้งกับแบบแปลน (ศาลพิพากษายกฟ้อง)

๓.๑๓ หน้าที่ของกรรมการตรวจรับพัสดุกรณใบแจ้งปริมาณงานและราคาขัดแย้งกับแบบแปลน (ศาลพิพากษาเพิกถอนคำวินิจฉัยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน)

๓.๑๔ การขอขยายระยะเวลาปฏิบัติตามสัญญา

๓.๑๕ พฤติการณ์ “จงใจ” กรณีได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่หลายอย่างในเวลาเดียวกัน

๓.๑๖ ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผลของการกระทำความผิด

๓.๑๗ การพิจารณาความเป็นเจ้าหน้าที่ “ผู้มีหน้าที่” ต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด

๓.๑๘ พฤติการณ์ “จงใจ” และ “จงใจโดยมิชอบ”

๓.๑๙ การบริหารการเงินการคลังด้วยความเสี่ยง

๑. ประเด็นที่ศาลมีคำพิพากษาเกี่ยวกับ
กระบวนการพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง

“เงินแผ่นดินนั้น คือเงินของประชาชนทั้งชาติ”

การไม่แจ้งสิทธิให้ผู้ถูกลงโทษทางปกครองตรวจดูพยานหลักฐาน ทำให้กระบวนการพิจารณาความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่ ?

ระเบียบ คตง. ว่าด้วยวิธีพิจารณาความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. 2544 ข้อ 20 และข้อ 22
(ปัจจุบัน ระเบียบ คตง. ว่าด้วยการพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัย
การเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2562 ข้อ 15 ข้อ 28 ข้อ 29 ข้อ 30 ข้อ 32)

การดำเนินกระบวนการพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง คตง. ต้อง

- เปิดโอกาสให้ผู้กรณีชี้แจงและแสดงพยานหลักฐานประกอบคำชี้แจงของตน
- เปิดโอกาสให้ผู้กรณีมีสิทธิขอตรวจดูพยานหลักฐาน

พฤติกรรม/ข้อเท็จจริง

- ผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งสิทธิให้นำ
ทนายความ/ที่ปรึกษาเข้าฟัง
การชี้แจงแถลงด้วยวาจา
- แต่ไม่ได้รับแจ้งสิทธิให้ตรวจดูพยาน
หลักฐาน
- ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นขอคัดสำเนาบันทึก
คำชี้แจงแถลงด้วยวาจา
- เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวน
ให้ผู้ฟ้องคดีตรวจสอบเอกสาร
ในสำนวนทั้งหมดแล้ว

แนวคำพิพากษา

แม้จะไม่ได้รับแจ้งสิทธิดังกล่าว แต่การที่ผู้ฟ้องคดีขอคัด
สำเนาเอกสาร และได้ตรวจดูเอกสารในสำนวนแล้ว
ถือได้ว่าการดำเนินกระบวนการพิจารณาวินิจฉัยฯ ของ คตง.
เป็นการเปิดโอกาสให้ชี้แจงแสดงพยานหลักฐาน
ของตน และเปิดโอกาสให้ตรวจดูพยานหลักฐาน
ตามควรแก่กรณีแล้ว

บทวิเคราะห์คำพิพากษาศาลปกครองที่เกี่ยวข้อง

การเปิดโอกาสให้ได้แย่งแสดงพยานหลักฐาน ก่อน คตง. มีคำวินิจฉัยชี้ขาดลงโทษทางปกครอง

คำวินิจฉัยความผิดวินัยการเงินการคลังของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
เป็น “คำสั่งทางปกครอง” กระบวนพิจารณาก่อนมีคำวินิจฉัยชี้ขาดฯ
จึงต้องเปิดโอกาสให้ผู้ถูกลงโทษทางปกครองทราบข้อเท็จจริง
และโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอ

ที่มา: ระเบียบ คตง. ว่าด้วยวิธีพิจารณาความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. 2544 ข้อ 17
ข้อ 20 (ปัจจุบัน ระเบียบ คตง. ว่าด้วยการพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ
พ.ศ. 2562 ข้อ 15 ข้อ 28 ข้อ 29 ข้อ 30 ข้อ 32)

คำวินิจฉัยชี้ขาดลงโทษทางปกครอง ชอบด้วยกฎหมาย

ก่อนมีคำวินิจฉัยลงโทษทางปกครอง

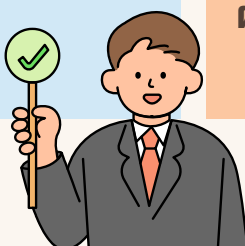
- คณะกรรมการไต่สวนมี **หนังสือ** ให้ผู้ฟ้องคดีชี้แจงข้อเท็จจริง พร้อมแสดงพยานหลักฐาน เพื่อ พิสูจน์หรือหักล้างข้อกล่าวหา **ถึง 3 ครั้ง**
- แต่ผู้ฟ้องคดีไม่มีพยานหลักฐานที่จะหักล้างข้อกล่าวหาและได้ชี้แจง ด้วยวาจายืนยันการกระทำตามที่ ถูกกล่าวหา

คำวินิจฉัยชี้ขาดลงโทษทางปกครอง ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และ ได้มาชี้แจงด้วยวาจาต่อหน้ากรรมการไต่สวน โดยกล่าวอ้างพยานบุคคล และพยานเอกสาร ที่สามารถยืนยันว่าตนไม่ได้กระทำความผิด

ศาลเห็นว่า คตง.ยังไม่ได้แสวงหา ข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่ปรากฏในสำนวน การตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ฟ้องคดี ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ว่าเป็นดังที่กล่าวอ้าง หรือไม่ อย่างไร กระบวนการพิจารณา ทางปกครองก่อนมีการออก คำสั่งทางปกครอง **ยังไม่เปิดโอกาสให้ ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน ของตนอย่างเพียงพอ**

ศาลเห็นว่า คตง. ได้เปิดโอกาสให้ทราบข้อ
เท็จจริง และ**เปิดโอกาสให้ได้แย่ง
แสดงพยานหลักฐานของตน
อย่างเพียงพอแล้ว**

บทวิเคราะห์คำพิพากษา
ศาลปกครองที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มงานส่งเสริมงานสำนวนความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ
สำนักวินัยการเงินการคลัง

ผู้ถูกลงโทษทางปกครอง

จะฟ้องคดีให้เพิกถอนหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยชี้ขาดฯ ของ คตง. ได้หรือไม่ ?

พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
พ.ศ. 2542 มาตรา 42 วรรคหนึ่ง

ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจ
หลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการกระทำของหน่วยงานทางปกครอง/เจ้าหน้าที่ของรัฐ
มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

พฤติการณ์/ข้อเท็จจริง

ผู้ฟ้องคดีขอให้ศาลมีคำสั่ง
เพิกถอนหนังสือที่ สตง.
แจ้งคำวินิจฉัยชี้ขาดความผิด
วินัยทางงบประมาณและการคลัง
ไปยังผู้ฟ้องคดี

แนวคำพิพากษา

หนังสือแจ้งคำวินิจฉัยชี้ขาดฯ เป็นเพียงหนังสือแจ้ง
คำวินิจฉัยให้ผู้ถูกลงโทษทางปกครองทราบเท่านั้น
มิได้ทำให้ผู้ถูกลงโทษได้รับความเดือดร้อนเสียหาย
หรืออาจจะเดือดร้อนเสียหายอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้
จึงไม่มีเหตุที่จะฟ้องขอให้เพิกถอนหนังสือแจ้ง
คำวินิจฉัยชี้ขาดดังกล่าวได้

บทวิเคราะห์คำพิพากษาศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

SCAN HERE

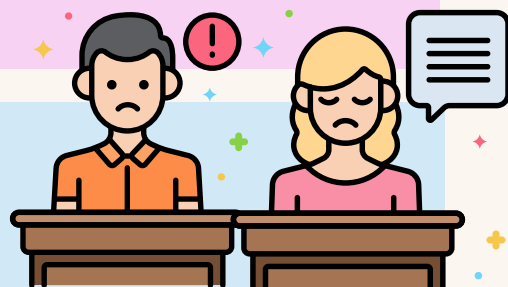

ผู้ถูกลงโทษทางปกครองได้ชดใช้ค่าเสียหายในความรับผิดทางละเมิด
ถูกดำเนินการทางวินัยข้าราชการ หรือคดีอาญาศาลพิพากษายกฟ้องแล้ว
ต้องรับโทษทางปกครองตามกฎหมายวินัยการเงินการคลังอีกหรือไม่ ?

หลักกฎหมาย

“บุคคลไม่อาจถูกลงโทษหลายครั้งสำหรับการกระทำผิดครั้งเดียว”
(หลักกฎหมายทั่วไป)

พฤติการณ์/ข้อเท็จจริง

ผู้ฟ้องคดีต้องรับผิดทางละเมิด / ถูกลงโทษทางวินัย / ถูกชี้มูลความผิดทางอาญา
และต้องถูกลงโทษทางปกครองตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการตรวจเงิน
แผ่นดินโดยอาศัยมูลเหตุจากการกระทำเดียวกันอีก

แนวคำพิพากษา

ศาลปกครองวินิจฉัยตามหลักกฎหมายเดิม ห้ามมิให้ลงโทษบุคคลใดบุคคลหนึ่งมากกว่า
หนึ่งครั้งสำหรับความผิดที่บุคคลนั้นได้กระทำเพียงครั้งเดียว หมายความว่า ห้ามมิให้ลงโทษ
หลายครั้งสำหรับการกระทำผิดครั้งเดียว ในการลงโทษประเภทเดียวกัน
ความรับผิดวินัยทางงบประมาณและการคลังเป็นความรับผิดที่ไม่เกี่ยวข้องกับความรับผิด
ตามกฎหมายอื่น แม้ผู้รับตรวจจะได้ดำเนินการทางวินัย หรือชดใช้ค่าเสียหายทางละเมิดแล้ว
ก็ไม่ตัดอำนาจ คตง. ที่จะลงโทษทางปกครองกับเจ้าหน้าที่ของรัฐรายดังกล่าวอีก

หมายเหตุ: ปัจจุบัน การเสนอลงโทษทางปกครองแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตาม พ.ร.บ. การตรวจเงิน
แผ่นดิน พ.ศ. 2561 เจ้าหน้าที่ของรัฐจะถูกเสนอลงโทษทางปกครองต่อเมื่อผู้รับตรวจไม่ดำเนินการ
ทางละเมิด หรือวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่ พตง. แจ้งผลการตรวจสอบเท่านั้น

กลุ่มงานส่งเสริมงานสำนวนความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ
สำนักวินัยการเงินการคลัง

บทวิเคราะห์คำพิพากษา
ศาลปกครองที่เกี่ยวข้อง

คำวินิจฉัยความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง

ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและถูกเพิกถอนโดยศาลปกครอง

ถือว่า คตง. กระทำละเมิดและต้องรับผิดชอบในดอกเบี้ยของเงินค่าปรับทางปกครองหรือไม่ ?

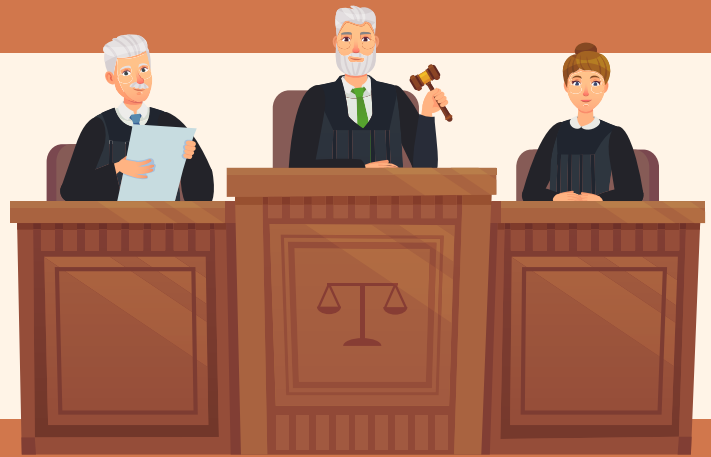
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 และมาตรา 206

ผู้กระทำความผิดต้องรับผิดชอบในค่าเสียหายอันเกิดแต่การกระทำความผิด
และรับผิดชอบในดอกเบี้ยของจำนวนเงินค่าเสียหายนับแต่วันกระทำความผิด

พฤติการณ์/ข้อเท็จจริง

เดิม คตง. เคยมีคำวินิจฉัยชี้ขาด
ลงโทษทางปกครองผู้ฟ้องคดี และ
กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดหัก
เงินเดือนผู้ฟ้องคดีเพื่อนำส่งเป็น
รายได้แผ่นดินตามคำวินิจฉัยฯ
ผู้ฟ้องคดีฟ้องขอให้เพิกถอน
คำวินิจฉัย คตง. และให้คืนเงิน
พร้อมดอกเบี้ยในเงินดังกล่าว

แนวคำพิพากษา

ศาลพิพากษาว่าคำวินิจฉัยชี้ขาดฯ ของ คตง.
ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้เพิกถอน แต่เห็นว่า
การปฏิบัติหน้าที่ของ คตง. ไม่เป็นการละเมิด
ต่อผู้ถูกลงโทษทางปกครอง จึงไม่ต้องรับผิดชอบ
ในดอกเบี้ยของเงินจำนวนดังกล่าว

บทวิเคราะห์คำพิพากษาศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

การนับระยะเวลา 5 ปีสำหรับการเสนอโทษทางปกครอง ในความผิดเกี่ยวกับวินัยการเงินการคลังของรัฐ

หลักกฎหมาย

ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วย
วินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ.2544 ข้อ 18

ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวิธีพิจารณาฯ พ.ศ.2544 ข้อ 11 วรรคสอง

“ความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง ถ้ามิได้ดำเนินกระบวนการพิจารณากับ
ผู้กระทำความผิดภายในระยะเวลา 5 ปี นับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ ”

พฤติการณ์/ข้อเท็จจริง

ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า คตง. แต่งตั้ง ควง. เพื่อกำหน้าที่ไต่สวนหรือแจ้งข้อกล่าวหาแก่
ผู้ฟ้องคดีเกินกำหนดเวลา 5 ปี นับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีกระทำความผิด
กระบวนการไต่สวนไม่ชอบ **คำสั่งลงโทษทางปกครองไม่ชอบด้วยกฎหมาย**

แนวคำพิพากษา

ศาลวินิจฉัยตามหลักกฎหมายเดิม : หากวันที่ ควง. มีมติรับเรื่องไว้พิจารณายังอยู่ในระยะ
เวลา 5 ปี นับแต่วันกระทำความผิด แม้การดำเนินกระบวนการไต่สวนต่อมาจะเกินระยะเวลา
5 ปี นับแต่วันกระทำความผิด **กระบวนการไต่สวนก็ชอบด้วยกฎหมาย**

หมายเหตุ: ปัจจุบัน การนับระยะเวลา 5 ปี ตาม พ.ร.ป. การตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 มาตรา 101 (2)
แม้มีการเสนอลงโทษทางปกครองแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐก่อนครบกำหนด 5 ปี นับแต่วันกระทำความผิด
แต่ระหว่างดำเนินการกระบวนการพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐยังไม่แล้วเสร็จ **ได้ครบ**
กำหนดระยะเวลา 5 ปี นับจากวันที่เจ้าหน้าที่กระทำความผิดแล้ว **ย่อมไม่อาจดำเนินการทางวินัยการเงิน**
การคลังกับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้อีกต่อไป

หลักความเป็นกลางและหลักความมีส่วนได้เสีย ในการพิจารณาทางปกครอง

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

วางหลักเกณฑ์ทั่วไปในการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในการพิจารณา และมีคำสั่งทางปกครองว่าจะต้องไม่มีส่วนได้เสียในเรื่องที่พิจารณาทางปกครองนั้น

ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวิธีพิจารณาความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

กำหนดให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง มี ควง.ทำหน้าที่ไต่สวน รับฟังคำชี้แจงของคู่กรณี พิจารณามีมติและกำหนดโทษปรับทางปกครอง พร้อมข้อเสนอแนะในเบื้องต้น เพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดของ คตง.

พฤติกรรม/ข้อเท็จจริง

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่ากระบวนการพิจารณาเพื่อมีคำวินิจฉัยชี้ขาดความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง มีกรรมการตรวจเงินแผ่นดินคนหนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ทั้งในฐานะ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) และในฐานะ คณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง (ควง.) จึงขัดต่อ **หลักความเป็นกลาง** และ **หลักความมีส่วนได้เสีย** ในการพิจารณาทางปกครอง

SCAN HERE

บทวิเคราะห์คำพิพากษา
ศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

แนวคำพิพากษา

คตง. เป็นองค์กรที่ใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะ ประกอบกับตาม พ.ร.ป. การตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 20 ได้กำหนดองค์ประกอบของ ควง. ให้ประกอบด้วย คตง. คนหนึ่ง ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากกรรมการตรวจเงินแผ่นดินให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นประธาน ควง. กระบวนการพิจารณาเพื่อมีคำวินิจฉัยชี้ขาดความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง จึงเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดให้มีอำนาจกระทำได้ ไม่ขัดต่อหลักความเป็นกลางและหลักความมีส่วนได้เสียในการพิจารณาทางปกครอง

การพิจารณา “ความเสียหาย” ที่เกิดขึ้นกับหน่วยงานของรัฐ

หลักกฎหมาย

เดิม ตามระเบียบ คตง. ว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. 2544 กำหนดนิยามความหมายของคำว่า “ความเสียหาย” ว่าหมายถึง ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ เนื่องจากการฝ่าฝืนมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการเงินของรัฐ ไม่ว่าจะสามารถคำนวณความเสียหายนั้นเป็นตัวเลขได้หรือไม่

พฤติการณ์/ข้อเท็จจริง

- การจัดซื้อที่ดินโดยมิได้ดำเนินการตามระเบียบของทางราชการ แม้หน่วยงานของรัฐได้รับที่ดินเพิ่มขึ้นนอกเหนือจากข้อตกลงในสัญญา
- การจัดซื้อจัดจ้างที่ดำเนินการโดยไม่ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ แม้ได้พัสดุไว้ใช้งานจริง
- คณะกรรมการตรวจรับพัสดุจัดทำเอกสารการตรวจรับงานก่อนผู้รับจ้างส่งมอบงาน แม้ภายหลังเมื่อผู้รับจ้างส่งมอบงานจริง ได้ปริมาณตามมากกว่าตามที่กำหนดในสัญญา
- คณะกรรมการตรวจรับพัสดุจัดทำเอกสารการตรวจรับงานก่อนผู้รับจ้างส่งมอบงาน แม้ภายหลังเมื่อผู้รับจ้างส่งมอบงานจริง ได้ส่งมอบงานภายในกำหนดเวลาตามสัญญา นำรณราชการไปใช้จนเกิดความเสียหาย ผู้ขอใช้รถนำรถไปซ่อมแซมโดยออกค่าใช้จ่ายเอง เมื่อซ่อมเสร็จแล้วจึงนำรถมาคืนให้กับทางราชการ

แนวคำพิพากษา

ศาลเห็นว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นกับหน่วยงานของรัฐเนื่องจากการฝ่าฝืนมาตรการในการควบคุมการเงินการคลังของรัฐ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าได้มีการแก้ไขงานจ้าง หรือชดใช้ค่าเสียหายในภายหลัง แต่ความเสียหายเกิดขึ้นทันทีเมื่อมีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรการในการควบคุมการเงิน การคลังของรัฐ ถือว่าองค์ประกอบความผิดในส่วนการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐได้เกิดขึ้นแล้ว หากความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นผลโดยตรงจากการกระทำของเจ้าหน้าที่นั้น

ปัจจุบันไม่มีการนิยามความหมายของคำว่า ความเสียหาย ไว้ ในการพิจารณาความเสียหายที่เกิดขึ้นกับหน่วยงานของรัฐ จึงต้องเทียบเคียงข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ดังที่ปรากฏในคำพิพากษาศาลปกครองในคดีความผิดวินัยงบประมาณและการคลัง ประกอบการพิจารณา

SCAN HERE

บทวิเคราะห์คำพิพากษา
ศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

การโต้แย้งคัดค้านคำสั่งผู้บังคับบัญชาที่สั่งการโดยไม่ชอบด้วย กฎหมายเพื่อได้รับเหตุยกเว้นโทษทางปกครอง

หลักกฎหมาย

เดิม ระเบียบ คตง.ว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. 2544 ข้อ 17 วรรคหนึ่ง กำหนดว่า เจ้าหน้าที่ผู้ใดกระทำความผิดกฎหมายวินัยทางงบประมาณและการคลังตาม ระเบียบนี้เพราะต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา หากปรากฏพยานหลักฐาน พิสูจน์ได้ว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้โต้แย้งหรือคัดค้านคำสั่งนั้นไว้แล้ว คณะกรรมการอาจ ยกเว้นโทษปรับทางปกครองแก่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดนั้นก็ได้

ปัจจุบัน พ.ร.ป. ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 มาตรา 100 ที่กำหนดว่า “ผู้รับ ตรวจ” หรือ “เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ” ผู้ใดกระทำความผิดวินัยการเงินการคลัง เพราะต้องปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา หากปรากฏพยานหลักฐานพิสูจน์ว่าได้โต้แย้ง หรือคัดค้านคำสั่งนั้นไว้แล้วให้ได้รับยกเว้นโทษทางปกครอง

พฤติการณ์/ข้อเท็จจริง

- (1) ถูกข่มขู่ให้ลงนามตรวจรับพัสดุ
- (2) ผู้บังคับบัญชามอบหมายหน้าที่ให้ปฏิบัติ โดยไม่ชอบ เนื่องจาก ไม่มีความรู้ความสามารถในการตรวจสอบงานด้านการ ก่อสร้างแต่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจ รับพัสดุในงานจ้างก่อสร้าง
- (3) อยู่ภายใต้สภาวะความกดดันและภายใต้ การควบคุมบังคับบัญชา

แนวคำพิพากษา

บทบัญญัติของกฎหมายมุ่งหมายสร้างหลัก ประกันและคุ้มครองผู้ปฏิบัติงานที่ปฏิบัติงาน ตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา และได้โต้แย้ง หรือคัดค้านคำสั่งนั้นแล้ว การอ้างว่าถูกข่มขู่/ อยู่ภายใต้สภาวะความกดดันและภายใต้การ ควบคุมบังคับบัญชา/ คำสั่งมอบหมายงาน ของผู้บังคับบัญชาไม่ชอบด้วยกฎหมายโดย ไม่ปรากฏเอกสารพยานหลักฐานใดที่แสดงให้เห็นว่าได้โต้แย้งหรือคัดค้านคำสั่งของผู้ บังคับบัญชาไว้แล้ว จึงไม่มีเหตุที่จะยกเว้น โทษปรับทางปกครองได้

SCAN HERE

บทวิเคราะห์คำพิพากษา
ศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

การใช้บังคับกฎหมายที่เป็นคุณกำหนดโทษทางปกครอง

หลักกฎหมาย

เดิม เดิมระเบียบ คตง.ว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. 2544 ข้อ 13 วรรคสอง กำหนดว่า กรณีมีการกระทำอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ผู้กระทำความผิดรับโทษปรับทางปกครองตามระเบียบข้อที่กำหนดว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดทุกข้อ ปัจจุบัน พ.ร.ป. ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 มีผลใช้บังคับ มาตรา 98 วรรคสอง กำหนดว่า การลงโทษปรับทางปกครองจะลงโทษปรับเกินเงินเดือนสิบสองเดือนของผู้ถูกลงโทษมิได้

พฤติการณ์/ข้อเท็จจริง

ผู้ฟ้องคดีถูกลงโทษปรับทางปกครอง เท่ากับเงินเดือนขณะกระทำความผิด 10 เดือน ตาม ข้อ 9 ระเบียบ คตง.ว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. 2544

SCAN HERE

บทวิเคราะห์คำพิพากษา
ศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

แนวคำพิพากษา

พ.ร.ป. ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 อันเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในภายหลัง ไม่ได้ยกเลิกการกระทำที่ผู้ฟ้องคดีถูกลงโทษว่าไม่เป็นความผิดอีกต่อไป

มาตรา 98 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวก็ไม่ใช่บทบัญญัติยกเลิกโทษปรับทางปกครองแต่อย่างใด โดยยังคงบัญญัติรองรับโทษประเภทนี้ไว้ในมาตรา 98 วรรคหนึ่ง (3)

ความในวรรคสอง ของมาตราดังกล่าวห้ามมิให้ลงโทษปรับเป็นเงินเกินเงินเดือน 12 เดือนของผู้ถูกลงโทษ เช่นเดียวกับ ข้อ 9 ของระเบียบ คตง.ว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. 2544

เมื่อผู้ฟ้องคดีถูกลงโทษปรับทางปกครอง เท่ากับเงินเดือน 10 เดือน ซึ่งเป็นโทษตามกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดและเป็นระดับโทษตามกฎหมายที่ใช้ภายหลังรองรับให้กระทำได้การลงโทษแบบทางปกครองดังกล่าวจึงจะชอบด้วยกฎหมาย

๒. ประเด็นที่ศาลมีคำพิพากษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงิน

“เงินแผ่นดินนั้น คือเงินของประชาชนทั้งชาติ”

การไม่ปฏิบัติตาม

กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี

และแบบแผนการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการรับเงิน และการเก็บรักษาเงิน

หลักกฎหมาย

เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการรับเงิน
เมื่อรับเงินแล้วจะต้อง

- 1) **ออกใบเสร็จรับเงิน**ให้แก่ผู้ชำระเงิน
ทุกครั้ง
- 2) เมื่อสิ้นเวลารับเงินจะต้องนำ **เงิน +
สำเนาใบเสร็จ + เอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง**
ส่งต่อเจ้าหน้าที่การเงินเพื่อนำเงิน
ฝากธนาคาร
- 3) กรณีนำฝากธนาคารไม่ทันในวันนั้น
ก็ต้อง**เก็บรักษาเงินไว้ในตู้นิรภัย**
จะนำเงินมาเก็บไว้ที่ตัว หรือ โอนเก็บไว้ใน
บัญชีส่วนตัวไม่ได้

ที่มา: ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน
การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และ
การตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ 9 ข้อ 11 ข้อ 12 ข้อ 22 และข้อ 29

พฤติกรรม/ข้อเท็จจริง

เจ้าหน้าที่รับเงินคืนจากผู้มีหน้าที่ต้อง
ชำระเงินให้แก่หน่วยงานของรัฐแล้ว

ออกใบสำคัญรับเงินให้แทน

ใบเสร็จรับเงิน และเก็บรักษาเงินไว้กับ
ตนเอง ไม่นำเงินส่งคลัง

บทวิเคราะห์
คำพิพากษา
ศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

แนวคำพิพากษา

แม้ผู้ฟ้องคดีจะได้ออกใบสำคัญรับเงินให้แก่ผู้ชำระเงิน ใบสำคัญรับเงินดังกล่าวไม่มีการ
ควบคุมจำนวนที่รับจ่ายเหมือนดังเช่นใบเสร็จรับเงิน ใบสำคัญรับเงินจึง**มิใช่เอกสาร**
ที่หน่วยงานใช้สำหรับรับเงิน ถือว่าผู้ฟ้องคดีรับชำระเงินแล้วไม่ออกใบเสร็จรับเงินให้ผู้ชำระ
เงิน จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด

กลุ่มงานส่งเสริมงานสำนวนความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ
สำนักวินัยการเงินการคลัง

การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการ
เกี่ยวกับการรับเงิน และการเก็บรักษาเงิน

หลักกฎหมาย

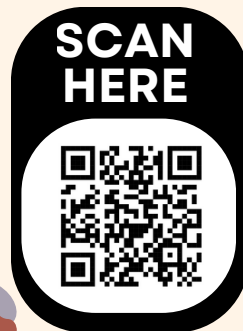
เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการรับเงิน
เมื่อรับเงินแล้วจะต้อง

- 1) **ออกใบเสร็จรับเงิน**ให้แก่ผู้ชำระเงิน
ทุกครั้ง
- 2) เมื่อสิ้นเวลารับเงินจะต้องนำ **เงิน +
สำเนาใบเสร็จ + เอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง**
ส่งต่อเจ้าหน้าที่การเงินเพื่อนำเงิน
ฝากธนาคาร
- 3) กรณีนำฝากธนาคารไม่ทันในวันนั้น
จะต้อง**เก็บรักษาเงินไว้ในตู้นิรภัย**
จะนำเงินมาเก็บไว้ที่ตัว หรือ โอนเก็บไว้ใน
บัญชีส่วนตัวไม่ได้

ที่มา: ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน
การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และ
การตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. 2566 ข้อ 9 ข้อ 11 ข้อ 12 ข้อ 12 และข้อ 29

พฤติกรรม/ข้อเท็จจริง

เจ้าหน้าที่รับเงินคืนจากผู้มีหน้าที่ชำระเงิน
แก่หน่วยงานแล้ว **ไม่ออกใบเสร็จรับเงิน** ให้
เพราะเห็นว่าจำนวนเงินที่คืนยังไม่ครบถ้วน
จึงเก็บเงินไว้กับตนเอง ไม่นำเงินที่ได้รับไว้
บางส่วนส่งคลัง

บทวิเคราะห์
คำพิพากษา
ศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

แนวคำพิพากษา

แม้ผู้มีหน้าที่คืนเงินยังคืนเงินไม่ครบถ้วน ก็ไม่เป็นเหตุให้ผู้มีหน้าที่รับเงินและนำส่งเงิน
เข้าคลังจะไม่ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด

กลุ่มงานส่งเสริมงานสำนวนความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ
สำนักวินัยการเงินการคลัง

การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี

และแบบแผนการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงิน

หลักกฎหมาย

ผู้มีอำนาจ อนุมัติจ่ายเงิน หรือมีอำนาจลงนาม เบิกจ่ายเงินของหน่วยงาน มีหน้าที่ต้องตรวจสอบฎีกาและเอกสารประกอบฎีกาว่าครบถ้วนถูกต้องหรือไม่ ก่อนลงนามให้เบิกจ่ายเงิน

ที่มา : ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บ รักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 40 ข้อ 62 ข้อ 63 (ปัจจุบัน ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2566 ข้อ 42 ข้อ 64 ข้อ 66)

พฤติกรรม/ข้อเท็จจริง

ผู้ฟ้องคดีได้รับมอบหมายให้มีอำนาจลงลายมือชื่อเบิกจ่ายเงินของหน่วยงาน ได้ลงลายมือชื่อในใบเบิกถอนเงินเพื่อเบิกจ่ายเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคารของหน่วยงาน **โดยไม่ตรวจสอบฎีกาและเอกสารประกอบฎีกา หรือ โดยไม่มีฎีกาและเอกสารประกอบฎีกาให้ตรวจสอบ**

บทวิเคราะห์คำพิพากษา
ศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

แนวคำพิพากษา

การลงลายมือชื่อเบิกจ่ายเงินโดยไม่ตรวจสอบ หรือไม่มีฎีกาและเอกสารประกอบฎีกาให้ตรวจสอบ เป็นการปฏิบัติหน้าที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีไม่อาจอ้างเหตุว่าได้รับแต่งตั้งให้เป็นเพียงผู้มีอำนาจลงนามเบิกจ่ายเงินจึงไม่มีหน้าที่โดยตรงในการตรวจสอบฎีกาและเอกสารประกอบฎีกาเพื่อให้พ้นความรับผิดได้

กลุ่มงานส่งเสริมงานสำนวนความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ
สำนักวินัยการเงินการคลัง

นำเงินที่เบิกจ่ายเป็นเท็จ

ไปใช้ประโยชน์ของทางราชการ มิได้นำไปใช้ประโยชน์ส่วนตน ถือเป็นการก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการหรือไม่

หลักกฎหมาย

“ความเสียหายของรัฐ” หมายความว่า ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐเนื่องจากการฝ่าฝืนมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการเงินของรัฐ ไม่ว่าจะสามารถคำนวณความเสียหายเป็นตัวเงินได้หรือไม่ก็ตาม

ที่มา : ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. 2544 ข้อ 3

บทวิเคราะห์คำพิพากษา
ศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

SCAN
HERE

แนวคำพิพากษา

แม้ผู้ฟ้องคดีจะนำเงินดังกล่าวไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ ก็ตาม แต่การใช้จ่ายเงินงบประมาณต้องเป็นไปอย่างถูกต้อง ตรงตามวัตถุประสงค์ การที่นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์/นอกเหนือจากแผนงาน /รายการที่ได้อนุมัติไว้ ตาม พ.ร.บ.วิธีการงบประมาณฯ ย่อมทำให้งานของทางราชการหรือบริการสาธารณะไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์

เป็นการฝ่าฝืนมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการเงินการคลังของรัฐ และก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐแล้ว

พฤติการณ์/ข้อเท็จจริง

- ผู้ฟ้องคดีได้รับแต่งตั้งเป็น คณะกรรมการจ่ายเงินค่าจ้างชั่วคราวรายวัน
- เบิกจ่ายเงินค่าจ้างชั่วคราวรายวัน มากกว่าจำนวนวันที่ลูกจ้างทำงานจริง
- นำเงินทั้งหมดที่ได้จากการจัดทำ **หลักฐานการเบิกจ่ายเท็จไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ** เช่น สร้างห้องสุขา ห้องอาบน้ำ ไว้บริการ นักท่องเที่ยว เนื่องจากไม่มีการจัดสรรงบประมาณจากทางราชการ

กลุ่มงานส่งเสริมงานสำนวนความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ
สำนักวินัยการเงินการคลัง

๓.ประเด็นที่ศาลมีคำพิพากษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ

“เงินแผ่นดินนั้น คือเงินของประชาชนทั้งชาติ”

คณะกรรมการกำหนด ราคากลางงานจ้างก่อสร้าง

ไม่ถอดแบบและแยกรายการงานก่อสร้าง

หลักกฎหมาย

หลักเกณฑ์การกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ
การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคารของทางราชการ

- ถอดแบบ
- แยกรายการงานก่อสร้างออกเป็นประเภทงานย่อย
- หารายการงานและปริมาณเนื้องานวัสดุและอัตราค่าแรงงาน
ที่จะต้องใช้ในการก่อสร้าง

พฤติกรรม/ข้อเท็จจริง

ผู้ฟ้องคดีกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง
โดยไม่ได้ถอดแบบคำนวณราคากลาง
แต่ใช้วิธีการคำนวณปริมาณงานตามพื้นที่
ก่อสร้างอาคารเป็นตารางเมตร คูณด้วย
ค่าวัสดุและค่าแรงงาน

ทำให้ราคา่างานก่อสร้างสูงกว่าราคา
กลางที่ควรจะเป็น

แนวคำพิพากษา

จากพฤติกรรม ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่าในขณะนั้นได้รับ
มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่หลายอย่าง ทำให้มีเวลาจำกัด
ในการคำนวณราคากลาง แต่สำหรับโครงการอื่น ๆ

ผู้ฟ้องคดีสามารถใช้วิธีการถอดแบบ แยกรายการ แล้วนำมาคำนวณหาปริมาณงานและ
วัสดุได้ ข้อกล่าวอ้างดังกล่าวจึงไม่อาจยกเป็นข้อแก้ตัวได้ ส่งผลให้การกำหนดราคากลาง
นั้นเป็นการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนที่ทางราชการกำหนด

SCAN HERE

บทวิเคราะห์คำพิพากษา
ศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มงานส่งเสริมงานสำนวนความผิด
วินัยการเงินการคลังของรัฐ
สำนักวินัยการเงินการคลัง

คณะกรรมการกำหนด ราคากลางงานจ้าง

กำหนดราคากลางพัสดุที่จะจัดซื้อในโครงการอื่น
ไว้ในราคากลางของโครงการ

หลักกฎหมาย

การกำหนดราคากลางต่อหน่วยจะต้องไม่เกินกว่า
ราคาท้องตลาด/หลักเกณฑ์แนวทางการคำนวณ
ราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ

ที่มา : ประกาศคณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการกำหนด
ราคากลางงานก่อสร้าง ประกาศ ณ วันที่ 19 ตุลาคม 2560

พหุติการณ์/ข้อเท็จจริง

- ผู้ฟ้องคดีกำหนดราคากลางรายการวัสดุอุปกรณ์เพิ่มเติมเกินไปกว่ารายการที่จะต้องดำเนินการจัดจ้างในโครงการครั้งนั้น ๆ
- อ้างว่ามีการนำวัสดุอุปกรณ์ที่กำหนดเพิ่มเติม นั้น ไปใช้ในโครงการอื่นจริง

แนวคำพิพากษา

ถึงแม้คณะกรรมการกำหนดราคากลางจะกำหนดราคาค่าวัสดุ
อุปกรณ์ต่อหน่วยไม่เกินกว่าราคาท้องตลาด/ไม่เกินหลักเกณฑ์
แนวทางการคำนวณราคากลางของทางราชการ และได้นำวัสดุ
อุปกรณ์ที่กำหนดเพิ่มเติมไปใช้ในโครงการอื่นจริง แต่ศาลเห็นว่า

“การกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายต่อ
มาตรการในการควบคุมการเงินการคลังของรัฐแล้ว”

SCAN HERE

บทวิเคราะห์คำพิพากษา
ศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มงานส่งเสริมงานส่วนความผิด
วินัยการเงินการคลังของรัฐ
สำนักวินัยการเงินการคลัง

การกำหนดข้อความ

ในประกาศหรือเอกสารประกวดราคาที่มีลักษณะเป็นการเชื้อเชิญให้ผู้ขายรายใดรายหนึ่ง

หลักกฎหมาย

กำหนดให้จัดทำเอกสารซื้อหรือจ้างด้วยวิธีสอบราคาพร้อมประกาศเชิญชวนให้มีข้อความและสาระสำคัญตามแบบคณะกรรมการนโยบายฯ กำหนด หากจำเป็นต้องมีข้อความหรือแตกต่างไปจะต้องไม่ทำให้หน่วยงานของรัฐเสียเปรียบ

ที่มา : ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. 2560 ข้อ 61

พฤติการณ์/ข้อเท็จจริง

ผู้ฟ้องคดีกำหนดเงื่อนไขของข้อความในใบเสนอราคาตามประกาศสอบราคาจัดซื้อที่ดินเพื่อก่อสร้างตลาด แตกต่างจากรูปแบบข้อความตามแบบแผนการปฏิบัติราชการกำหนด

จากคำว่า

“ข้าพเจ้าขอรับรองว่าที่ดินที่เสนอตามใบเสนอราคานี้
ไม่มีภาระผูกพันใด ๆ ทั้งสิ้น”

เป็นคำว่า

“และข้าพเจ้าขอรับรองว่าหากเทศบาลตำบล ส. ทำสัญญาซื้อขาย
ข้าพเจ้าจะต้องโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองให้เทศบาลตำบล ส. ได้
โดยไม่มีภาระผูกพันใด ๆ ตามระเบียบกฎหมายกำหนดไว้”

แนวคำพิพากษา

- การแก้ไขข้อความดังกล่าวในใบเสนอราคาเป็นการเชื้อเชิญให้แก่ผู้ขายให้มีสิทธิเสนอราคากับทางราชการได้เพียงรายเดียว
 - ภายหลังต่อมามีได้นำที่ดินไปใช้ก่อสร้างตลาดตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ทำให้หน่วยงานของรัฐเสียโอกาสในการนำเงินงบประมาณไปใช้ในการจัดทำบริการสาธารณะที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน
- “จึงก่อให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการแล้ว”

SCAN HERE

บทวิเคราะห์คำพิพากษา
ศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มงานส่งเสริมงานสำนวนความผิด
วินัยการเงินการคลังของรัฐ
สำนักวินัยการเงินการคลัง

การจัดซื้อจัดจ้างโดยใช้เงินนอกงบประมาณ ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการพัสดุหรือไม่

หลักกฎหมาย

ระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นระเบียบที่ใช้ในขณะกระทำความผิด กำหนดว่า “เงินนอกงบประมาณ” หมายความว่า เงินทั้งปวงที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการนอกจากเงินงบประมาณรายจ่าย เงินรายได้แผ่นดิน เงินเบิกเกินงบ และเงินเหลือจ่ายปีเก่าส่งคืน

ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเงินบำรุงของหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ซึ่งเป็นระเบียบที่ใช้ในขณะกระทำความผิด กำหนดว่า อำนาจในการอนุมัติก่อนนี้ผูกพันต้องเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535

พหุติการณ์/ข้อเท็จจริง

โรงพยาบาลจัดซื้อครุภัณฑ์ไว้ใช้งานโดยใช้จ่ายจากเงินนอกงบประมาณซึ่งเป็นเงินบำรุงของโรงพยาบาล โดยไม่ได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบพัสดุฯ

แนวคำพิพากษา

เมื่อเงินบำรุงโรงพยาบาลเป็นเงินนอกงบประมาณประเภทหนึ่ง การจัดซื้อครุภัณฑ์จากเงินบำรุงโรงพยาบาลถือได้ว่าเป็นการก่อหนี้ผูกพันตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเงินบำรุงของหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2544 จึงต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ด้วย

SCAN HERE

บทวิเคราะห์คำพิพากษา
ศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มงานส่งเสริมงานสำนวนความผิด
วินัยการเงินการคลังของรัฐ
สำนักวินัยการเงินการคลัง

การจัดซื้อในลักษณะที่เป็นการแบ่งซื้อแบ่งจ้าง

หลักกฎหมาย

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 22 วรรคสอง กำหนดว่า การแบ่งซื้อหรือแบ่งจ้างโดยลงเงินที่จะซื้อหรือจ้างในครั้งเดียวกันเพื่อให้วงเงินต่ำกว่าที่กำหนดโดยวิธีหนึ่งวิธีใดหรือเพื่อให้อำนาจสั่งซื้อสั่งจ้างเปลี่ยนแปลงไปจะกระทำมิได้

ปัจจุบัน ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 20 การแบ่งซื้อหรือแบ่งจ้างโดยลงเงินที่จะซื้อหรือจ้างในครั้งเดียวกันเพื่อให้วิธีการซื้อหรือจ้างหรืออำนาจในการสั่งซื้อหรือสั่งจ้างเปลี่ยนแปลงไปจากกระทำมิได้

พฤติกรรม/ข้อเท็จจริง

หน่วยงานราชการจัดซื้อครุภัณฑ์เครื่องกรองน้ำ และเครื่องกรองอากาศโดยวิธีตกลงราคา หลายครั้งในระยะเวลาใกล้เคียงกัน

- 1) จัดซื้อเครื่องกรองน้ำ มีวงเงินในการจัดซื้อแต่ละครั้งไม่เกิน 100,000 บาท รวม 12 ครั้ง จำนวน 36 เครื่อง
- 2) จัดซื้อเครื่องกรองอากาศ มีวงเงินในการจัดซื้อแต่ละครั้งไม่เกิน 100,000 บาท รวม 27 ครั้ง จำนวน 52 เครื่อง

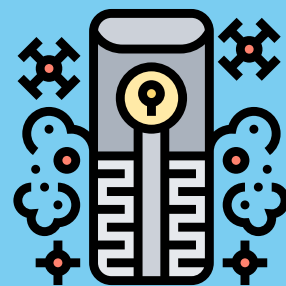
โดยอ้างว่าการจัดซื้อได้ดำเนินการตามความจำเป็นของแต่ละหน่วยงานย่อยภายใน จึงไม่อาจคาดการณ์ได้ว่าหน่วยงานใดจะมีความต้องการใช้ครุภัณฑ์พร้อมกัน และการดำเนินการจัดซื้อได้รับการอนุมัติแต่ละชุดวงเงินไม่เกิน 100,000 บาท จึงใช้วิธีตกลงราคา

แนวคำพิพากษา

ผู้ฟ้องคดีไม่ได้สำรวจความต้องการภายในก่อนดำเนินการจัดซื้อ และไม่ปรากฏเหตุผลความจำเป็นเป็นการเฉพาะในการจัดซื้อแต่ละครั้ง พฤติการณ์มีลักษณะเป็นการแบ่งซื้อโดยลงเงินที่จะซื้อในครั้งเดียวกันเพื่อให้วิธีการสั่งซื้อเปลี่ยนแปลงไปจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายในลักษณะที่ต่ำลงเป็นความผิด ฐานเป็นเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ดำเนินการจัดซื้อหรือจัดจ้างปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย หรือระเบียบที่ใช้บังคับกับหน่วยรับตรวจโดยมิชอบ ระเบียบ คตง. ว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. 2544 ข้อ 37

ปัจจุบัน การปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบพัสดุฯ เป็นความผิดตามพ.ร.บ. วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 48

SCAN HERE

บทวิเคราะห์คำพิพากษา
ศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มงานส่งเสริมงานสำนวนความผิด
วินัยการเงินการคลังของรัฐ
สำนักวินัยการเงินการคลัง

การซื้อหรือการจ้าง

จากผู้ที่เสนอราคาสูงกว่าผู้เสนอราคาต่ำสุด

หลักกฎหมาย

ให้จัดทำเอกสารซื้อหรือจ้างด้วยวิธีสอบราคาพร้อม
ประกาศเชิญชวนให้มีข้อความ และสาระสำคัญตามแบบ
คณะกรรมการนโยบายฯ กำหนด และให้ผู้มีอำนาจสั่งซื้อสั่งจ้าง
ทรงสิทธิที่จะไม่รับผู้เสนอราคารายที่เสนอราคารายต่ำสุดได้

ที่มา : - ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. 2560 ข้อ 61
- หนังสือด่วนที่สุด กค(กนบ) 0405.2/ว.410 ลงวันที่ 24 ต.ค. 2560

พฤติการณ์/ข้อเท็จจริง

ผู้มีอำนาจสั่งซื้อสั่งจ้างอนุมัติจัดซื้อพัสดุจากผู้
เสนอราคาที่ไม่ใช่ผู้เสนอราคารายต่ำสุด
เนื่องจากเห็นว่าผู้เสนอราคารายดังกล่าวมี
อุปกรณ์เสริมมากกว่าผู้เสนอราคารายอื่น

แนวคำพิพากษา

การใช้ดุลพินิจที่จะไม่รับราคาจากผู้เสนอราคาต่ำสุดต้องแสดงให้เห็นว่าหากซื้อหรือ
จ้างจากผู้เสนอราคาที่ไม่ใช่ผู้เสนอราคารายต่ำสุดจะเกิดประโยชน์กับทางราชการ
มากกว่าอย่างไร หรือ หากสั่งซื้อสั่งจ้างจากผู้เสนอราคาที่มีเสนอราคารายต่ำสุดจะก่อให้เกิด
ความเสียหายแก่ทางราชการอย่างไร

เงื่อนไขเกี่ยวกับ “อุปกรณ์เสริม” ไม่ได้กำหนดไว้ในประกาศสอบราคาให้
ผู้เสนอราคาทุกรายทราบตั้งแต่ต้น แต่กลับใช้เงื่อนไขดังกล่าว
ในการพิจารณาคัดเลือกคู่สัญญาในภายหลัง จึงเป็นการใช้
ดุลพินิจในการเลือกผู้เสนอราคาโดยไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน

“จึงเป็นการจงใจไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด”

SCAN HERE

บทวิเคราะห์คำพิพากษา
ศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มงานส่งเสริมงานส่วนความผิด
วินัยการเงินการคลังของรัฐ
สำนักวินัยการเงินการคลัง

การปฏิบัติหน้าที่

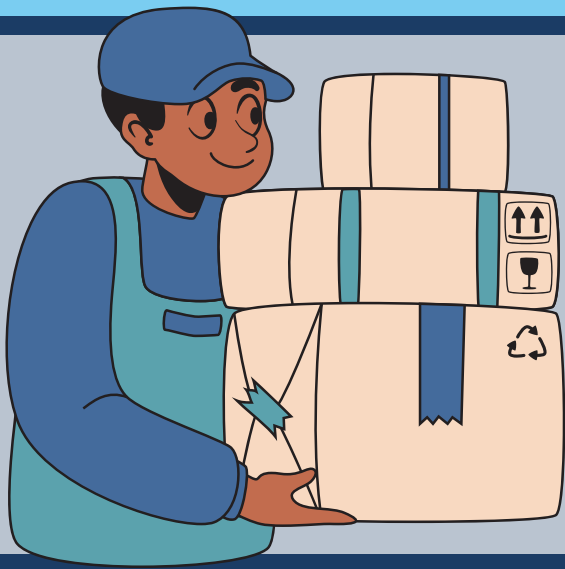
ของกรรมการตรวจรับพัสดุตามสัญญาซื้อขาย

หลักกฎหมาย

คณะกรรมการตรวจรับพัสดุมีหน้าที่

- ตรวจรับพัสดุ ณ สถานที่กำหนดในสัญญา
- ตรวจรับพัสดุให้ถูกต้องครบถ้วนตามสัญญา
- ตรวจรับพัสดุในวันที่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างนำมาส่งและดำเนินการให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว

ที่มา : ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. 2560 ข้อ 176

พฤติการณ์/ข้อเท็จจริง

- ผู้ขายส่งมอบพัสดุไม่ทันตามกำหนดในสัญญา เพราะภัยธรรมชาติ
- ผู้ขายนำพัสดุที่ผ่านการใช้งาน ให้ผู้ซื้อใช้งานไป พลาจจนกว่าจะสามารถส่งมอบเครื่องใหม่ให้ได้
- คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ทำความเห็นตรวจรับพัสดุไว้และทำความเห็นให้เบิกจ่ายเงินให้ผู้ขาย

แนวคำพิพากษา

กรรมการตรวจรับพัสด้อ้างว่า

- ไม่เข้าใจระบบการจัดซื้อจัดจ้างและการเบิกจ่ายเงินว่าสามารถกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีได้
- หน่วยงานประชาสัมพันธ์จัดหลักสูตรอบรมให้กับผู้ประกอบการไว้ล่วงหน้าแล้ว และจะต้องใช้พัสดุที่จัดซื้อในการฝึกอบรมถ้าไม่มีการใช้เงินงบประมาณจะส่งผลกระทบต่อภาพรวมของหน่วยงาน

ศาลเห็นว่าทุกข้อกล่าวอ้างดังกล่าวไม่อาจรับฟังได้เนื่องจากเป็นหน้าที่ของกรรมการตรวจรับพัสดุที่จะต้องรายงาน

อุปสรรคปัญหาให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อทราบและสั่งการต่อไป

SCAN HERE

บทวิเคราะห์คำพิพากษา

ศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มงานส่งเสริมงานสำนวนความผิด
วินัยการเงินการคลังของรัฐ
สำนักวินัยการเงินการคลัง

บทบาทหน้าที่

ของผู้ควบคุมงาน
ในการบริหารสัญญา

หลักกฎหมาย

ผู้ควบคุมงานมีหน้าที่

- ต้องตรวจและควบคุมงาน ณ สถานที่ที่ตกลงให้ทำงานจางนั้น ๆ “ทุกวัน”
- จัดบันทึกการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างและเหตุการณ์แวดล้อมเป็นรายวัน
สภาพปัญหาอุปสรรค รายละเอียดวัสดุที่ใช้ เพื่อประกอบการควบคุมตรวจสอบ
การปฏิบัติงานของผู้รับจ้างว่ามีการดำเนินการตามตามสัญญาหรือไม่

ที่มา : ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. 2560 ข้อ 178

พฤติกรรม/ข้อเท็จจริง

- ไม่ได้เข้าไปควบคุมงานทุกวันโดยเข้าไปดูสัปดาห์ละ 3-4 วัน
- ไม่ได้จัดบันทึกรายละเอียดการทำงานของผู้รับจ้างในรายงาน
การปฏิบัติงานประจำวัน
- ใช้วิธีการตรวจสอบงานโดยการสุ่มตรวจ/ตรวจสอบด้วยสายตา
ด้วยวิธีการ ดังนี้
(ก) ความยาวของคลองโดยวิธีจับระยะของไมล์รถยนต์
(ข) ความกว้างของคลองใช้เทปวัดในบางช่วง ไม่วัดความลึก
ของคลอง
(ค) งานดาดคอนกรีตหน้าท่อระบายน้ำใช้วิธีการตรวจสอบด้วย
สายตาวา่ครบถ้วนหรือไม่

แนวคำพิพากษา

การยืนยันว่าผู้รับจ้างส่งมอบงานครบถ้วนตามสัญญาทั้งที่

- ไม่ได้เข้าไปควบคุมงานทุกวัน
- ไม่ได้จัดบันทึกรายละเอียดการทำงานของผู้รับจ้าง
- ใช้วิธีการตรวจสอบงานไม่เป็นไปตามหลักวิชาช่าง

“จึงเป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด”

SCAN HERE

บทวิเคราะห์คำพิพากษา
ศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มงานส่งเสริมงานสำนวนความผิด
วินัยการเงินการคลังของรัฐ
สำนักวินัยการเงินการคลัง

การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ควบคุมงาน

ในการบริหารสัญญา

กรณีใบแจ้งปริมาณงานและราคาขัดแย้งกับแบบแปลน

หลักกฎหมาย

กรณีแบบรูปรายการละเอียดและข้อความในสัญญาขัดแย้งกัน
ผู้ควบคุมงานมีหน้าที่รายงานคณะกรรมการตรวจรับพัสดุทราบ

ที่มา : ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. 2560 ข้อ 178 (2)

SCAN HERE

บทวิเคราะห์คำพิพากษา
ศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

พฤติการณ์/ข้อเท็จจริง

งานขุดลอกแม่น้ำ ตรวจสอบเฉพาะงานขุดลอกแม่น้ำ ว่าเป็นไปตาม
ขนาดที่กำหนดในแบบแปลน

แต่ไม่ได้ตรวจสอบงานปริมาณดินขุดขนทิ้ง เพราะเห็นว่าตามแบบ
รูปรายการไม่ได้กำหนดงานดังกล่าวไว้

แม้งานดังกล่าวกำหนดในใบแสดงปริมาณงาน (BOQ) แต่งาน
ดังกล่าวไม่ใช่งานอันเป็นวัตถุประสงค์หลักตามสัญญา

แนวคำพิพากษา

แม้งานดังกล่าวจะไม่ใช่วัตถุประสงค์หลักของโครงการ
และจะไม่ได้ระบุไว้ในแบบแปลน แต่งานดังกล่าวกำหนดไว้ใน
ใบแสดงปริมาณงานและราคา

ทั้งแบบแปลน และใบแสดงปริมาณงานและราคา (BOQ) ต่างเป็นเอกสาร
แนบท้ายสัญญาจ้าง

ผู้รับจ้างจึงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติให้ครบถ้วน

การที่ผู้ควบคุมงานไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด

จึงก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการแล้ว

“ศาลพิพากษายกฟ้องผู้ฟ้องคดี.”

กลุ่มงานส่งเสริมงานสำนวนความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ สำนักวินัยการเงินการคลัง

การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ควบคุมงาน

ในการบริหารสัญญา

กรณีใบแจ้งปริมาณงานและราคาขัดแย้งกับแบบแปลน

หลักกฎหมาย

กรณีแบบรูปรายการละเอียดและข้อความในสัญญาขัดแย้งกัน
ผู้ควบคุมงานมีหน้าที่รายงานคณะกรรมการตรวจรับพัสดุทราบ

ที่มา : ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. 2560 ข้อ 178 (2)

SCAN HERE

บทวิเคราะห์คำพิพากษา
ศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

พฤติการณ์/ข้อเท็จจริง

- ตามแบบแปลนก่อสร้างอาคารอนกประสงค์กำหนดให้เสริมเหล็ก DOWEL BAR และจัดทำ CONTRACTION JOINT
- แต่ใบแจ้งปริมาณงานและราคา (BOQ) ไม่มีการกำหนดค่าใช้จ่ายสำหรับการเสริมเหล็ก DOWEL BAR และจัดทำ CONTRACTION JOINT ไว้
- ผู้ควบคุมงานไม่จดบันทึกเหตุขัดข้องดังกล่าว แล้วรายงานคณะกรรมการตรวจรับพัสดุทราบ

แนวคำพิพากษา

แม้ผู้ควบคุมงานไม่ได้จดบันทึกเหตุขัดข้องดังกล่าวแล้วรายงานคณะกรรมการตรวจรับพัสดุทราบจะเป็นการปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด แต่ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยใช้ดุลพินิจมุ่งหมายให้งานเป็นไปตามสัญญาและสอดคล้องตามหลักวิชาช่างด้านวิศวกรรมโครงสร้างงานอาคารแล้ว ซึ่งไม่ได้กำหนดให้มีการเสริมเหล็ก DOWEL BAR และจัดทำ CONTRACTION JOINT เนื่องจากพื้นอาคารไม่ได้อยู่กลางแจ้งที่มีสภาพอุณหภูมิที่เปลี่ยนแปลง จึงไม่มีปัญหาในการขยายหรือหดตัวของคอนกรีต ประกอบกับไม่มีการกำหนดปริมาณงานและราคาสำหรับงานนั้นไว้ **จึงไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ**

“ศาลพิพากษาเพิกถอนคำวินิจฉัยของ คตง ”

กลุ่มงานส่งเสริมงานสำนวนความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ สำนักวินัยการเงินการคลัง

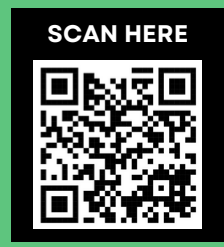
การปฏิบัติหน้าที่ ของกรรมการตรวจรับพัสดุตามสัญญาจ้าง

หลักกฎหมาย

หน้าที่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างก่อสร้าง

- ตรวจสอบรายงานการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างที่ผู้ควบคุมงานรายงานกับแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญา
- ออกตรวจงานจ้าง ณ สถานที่ก่อสร้างตามเวลาที่เหมาะสม / สมควรตรวจรับงานที่ผู้รับจ้างส่งมอบภายใน 3 วันทำการ นับแต่วันที่ประธานได้รับทราบการส่งมอบงาน

ที่มา : ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. 2560 ข้อ 176

บทวิเคราะห์คำพิพากษา ศาลปกครอง ที่เกี่ยวข้อง

พฤติการณ์/ข้อเท็จจริง

กรรมการตรวจรับพัสดุใช้วิธีตรวจรับงานโดย

- ตรวจนับจำนวนเสาไฟด้วยสายตาว่าครบถ้วนตามสัญญาหรือไม่ ไม่ได้ทดสอบว่าทำจากวัสดุตามที่กำหนดในสัญญา
- ตรวจสอบปริมาณดินจากปริมาณงานตามที่อ้างว่าระบุในรายงานผู้ควบคุมงาน
- วัดความกว้างคลองโดยใช้เทปวัดในบางช่วงไม่วัดความลึกของคลอง
- วัดความยาวคลองโดยวิธีจับระยะของไมล์รถยนต์
- ไม่ได้ทำการตรวจวัดขนาดและวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างงานตะแกรงเหล็กว่าถูกต้องตามสัญญาหรือไม่

แนวคำพิพากษา

กรณีตรวจสอบรายงานการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างที่ผู้ควบคุมงานเสนอ

- ไม่สงสัยถึงความผิดปกติในรายงานคุมงาน
- รายงานคุมงานไม่ได้ระบุรายละเอียดรายการที่สำคัญ

กรณีออกตรวจงาน ณ สถานที่ก่อสร้าง

ใช้วิธีการตรวจสอบปริมาณ / ชนิดวัสดุ ของงานจ้างด้วยสายตา ไม่เพียงพอให้ทราบถึงความถูกต้องครบถ้วนของงานจ้างว่าเป็นไปตามข้อกำหนดในสัญญาหรือไม่

“จึงเป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด”

การปฏิบัติหน้าที่ของ กรรมการตรวจรับพัสดุตามสัญญาจ้าง กรณีใบแจ้งปริมาณงานและราคาขัดแย้งกับแบบแปลน

หลักกฎหมาย

หน้าที่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างก่อสร้าง

- กรณีสงสัยหรือเห็นว่าแบบรูปรายการละเอียดไม่เป็นไปตามหลักวิชาช่างมีอำนาจสั่งเปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือตัดทอนงานจ้างให้เป็นไปตามหลักวิชาช่าง
- กรณีเห็นว่างานที่ส่งมอบไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดให้รายงานหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่อทราบ

ที่มา : ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. 2560 ข้อ 176

บทวิเคราะห์คำพิพากษา
ศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

เหตุการณ์/ข้อเท็จจริง

คณะกรรมการตรวจรับพัสดุตรวจรับงานจ้างก่อสร้าง

- งานก่อสร้างลานคอนกรีตเสริมเหล็ก โดยไม่ได้ตรวจวัดพื้นที่ก่อสร้างจริงกับแบบรูปรายการ และ ใบแสดงปริมาณงานและราคา (BOQ) เนื่องจากเห็นว่า พื้นที่ก่อสร้างจริงไม่สามารถก่อสร้างได้ตามปริมาณงานที่ปรากฏใบแสดงปริมาณงานและราคา (BOQ)
- งานขุดลอกแม่น้ำ ตรวจสอบเฉพาะการขุดลอกแม่น้ำ ไม่ได้ตรวจสอบปริมาณดินขุดขนทิ้ง เพราะเห็นว่าตามแบบรูปรายการไม่ได้กำหนดงานดังกล่าวไว้

แนวคำพิพากษา

เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจรับงานจ้าง ที่จะต้องดำเนินการให้ทราบระยะต่าง ๆ ตามสถานที่ก่อสร้างจริงเพื่อตรวจสอบปริมาณงานว่าสอดคล้องกับแบบรูปรายการ และใบแสดงปริมาณงานและราคา (BOQ) หรือไม่ หากพื้นที่ก่อสร้างจริงมีปริมาณไม่ครบถ้วนตามสัญญา คณะกรรมการตรวจรับต้องทำความเข้าใจกับผู้มีอำนาจสั่งจ้าง ให้แก้ไขสัญญาปรับลดปริมาณงานและค่าจ้างก่อนเสนอความเห็นเบิกจ่ายเงินแก่ผู้รับจ้าง “จึงเป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ”

กลุ่มงานส่งเสริมงานสำนวนความพิດวินัยการเงินการคลังของรัฐ สำนักวินัยการเงินการคลัง

การปฏิบัติหน้าที่ของ กรรมการตรวจรับพัสดุตามสัญญาจ้าง กรณีใบแจ้งปริมาณงานและราคาขัดแย้งกับแบบแปลน

หลักกฎหมาย

หน้าที่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างก่อสร้าง

- กรณีสงสัยหรือเห็นว่าแบบรูปรายการละเอียดไม่เป็นไปตามหลักวิชาช่างมีอำนาจสั่งเปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือตัดทอนงานจ้างให้เป็นไปตามหลักวิชาช่าง
- กรณีเห็นว่างานที่ส่งมอบไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดให้รายงานหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่อทราบ

ที่มา : ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. 2560 ข้อ 176

บทวิเคราะห์คำพิพากษา
ศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

เหตุการณ์/ข้อเท็จจริง

- ตามแบบแปลนก่อสร้างอาคารนอกประสงค์กำหนดให้เสริมเหล็ก DOWEL BAR และจัดทำ CONTRACTION JOINT
- แต่ใบแสดงปริมาณงานและราคา (BOQ) ไม่มีการกำหนดค่าใช้จ่ายสำหรับการเสริมเหล็ก DOWEL BAR และจัดทำ CONTRACTION JOINT ไว้
- คณะกรรมการตรวจการจ้างไม่ได้รายงานหัวหน้าหน่วยงานเพื่อทราบและสั่งการ

แนวคำพิพากษา

แม้คณะกรรมการตรวจการจ้างไม่ได้รายงานหัวหน้าหน่วยงานเพื่อทราบและสั่งการ จะเป็นการปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด แต่ได้ตรวจรับงานโดยใช้ดุลพินิจมุ่งหมายให้งานเป็นไปตามสัญญาและสอดคล้องตามหลักวิชาช่างด้านวิศวกรรมโครงสร้างงานอาคารแล้ว ซึ่งไม่ได้กำหนดให้มีการเสริมเหล็ก DOWEL BAR และจัดทำ CONTRACTION JOINT เนื่องจากพื้นอาคารไม่ได้อยู่กลางแจ้งที่มีสภาพอุณหภูมิที่เปลี่ยนแปลง จึงไม่มีปัญหาในการขยายหรือหดตัวของคอนกรีต ประกอบกับไม่มีการกำหนดปริมาณงานและราคาสำหรับงานนั้นไว้ จึงไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

“ศาลพิพากษาเพิกถอนคำวินิจฉัย คตง.”

กลุ่มงานส่งเสริมงานสำนวนความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐ สำนักวินัยการเงินการคลัง

แจ้งเหตุหรือพฤติการณ์ แห่งการขอขยายระยะเวลาดำเนินการ ให้หน่วยงานรัฐทราบเกินกำหนดเวลาตามกฎหมาย

หลักกฎหมาย

ที่มา : ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. 2560 ข้อ 182

ต้องแจ้งเหตุที่ไม่สามารถส่งมอบงานตามกำหนดในสัญญาให้คู่สัญญาได้ทราบภายใน 15 วันนับถัดจากวันที่เหตุนั้นสิ้นสุดลง หากไม่แจ้งเหตุดังกล่าวภายในเวลากำหนดจะยกขึ้นกล่าวอ้างเพื่อขอขยายเวลาในภายหลังไม่ได้ เว้นแต่เหตุเกิดจากความผิดพลาด/บกพร่องของหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐทราบเหตุดังกล่าวดีอยู่แล้ว

SCAN HERE

บทวิเคราะห์คำพิพากษา
ศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

พฤติการณ์/ข้อเท็จจริง

1. ขอบขยายเวลาปฏิบัติตามสัญญาโดยแจ้งเหตุที่ไม่สามารถส่งมอบงานตามกำหนดได้ เกิน 15 วันนับถัดจากวันที่เหตุนั้นสิ้นสุดลง
2. ขอบขยายเวลาโดยอ้างเหตุว่าเกิดพายุและอุทกภัยในพื้นที่ก่อสร้าง ไม่อาจเข้าดำเนินการตามสัญญาได้
3. อ้างหนังสือของเกษตรอำเภอเพื่อแสดงให้เห็นว่ามีอุทกภัยเกิดขึ้นในเขตพื้นที่ก่อสร้าง
4. ผู้ฟ้องคดีได้สอบปากคำชาวบ้านเพื่อยืนยันถึงเหตุอุทกภัยที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ขยาย
5. มีการแก้ไขแบบแปลนหลายครั้งเป็นเหตุให้ต้องขยายเวลาตาม

แนวคำพิพากษา

1. แม้ขอบขยายเวลาก่อนสิ้นสุดเวลาปฏิบัติตามสัญญา แต่แจ้งเกิน 15 วันนับถัดจากวันที่เหตุนั้นสิ้นสุดลงย่อมไม่อาจขยายเวลาให้ได้
2. ตามรายงานกรมอุตุนิยมวิทยาฯ ไม่ปรากฏว่ามีเหตุอุทกภัยเกิดขึ้นในพื้นที่ก่อสร้าง และในช่วงเวลาดังกล่าว หรือหากมีเหตุเกิดขึ้นจริงผู้ควบคุมงานต้องบันทึกไว้ในรายงานคุมงาน
3. แม้หนังสือของเกษตรอำเภอรบว่ามีอุทกภัยเกิดขึ้นในพื้นที่อำเภอ แต่หนังสือมิได้ระบุเจาะจงว่าพื้นที่ก่อสร้างเกิดอุทกภัย จึงยังไม่อาจรับฟังได้ว่ามีอุทกภัยเกิดขึ้นในพื้นที่ก่อสร้างจริง
4. การสอบปากคำชาวบ้านได้กระทำขึ้นภายหลังจากใช้ดุลพินิจพิจารณาขยายเวลาให้ผู้รับจ้างแล้ว

“ด้วยเหตุผลดังกล่าวการอนุมัติผู้รับจ้างให้ขยายเวลาจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย”

ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่หลายอย่าง ในโครงการจัดซื้อจัดจ้างเดียวกัน

พฤติการณ์/ข้อเท็จจริง

- ผู้ฟ้องคดีได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการกำหนดราคากลางและคณะกรรมการตรวจรับพัสดุในโครงการจัดซื้อจัดจ้างเดียวกัน
- ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการกำหนดราคากลางไม่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด
- ต่อมาเมื่อปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการตรวจรับพัสดุในโครงการเดียวกัน ได้ปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดอีก

แนวคำพิพากษา

- กรรมการกำหนดราคากลางใช้วิธีการคำนวณราคากลางไม่ถูกต้อง ส่งผลให้ราคากลางสูงกว่าที่ควรจะเป็น เป็นการจงใจปฏิบัติหน้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ
- ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงของพฤติการณ์ในการกระทำความผิดว่าการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการตรวจรับพัสดุไม่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดและก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐเป็นการกระทำโดยจงใจ หรือ มีเจตนาก่อให้เกิดความเสียหายโดยทุจริต
- จะถือว่าการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการตรวจรับพัสดุในภายหลัง เป็นการกระทำความผิดโดยจงใจ หรือมีเจตนาก่อให้เกิดความเสียหายโดยทุจริต ไม่ได้

หลักกฎหมายจากแนวทางตามคำพิพากษา

เมื่อที่เจ้าหน้าที่คนหนึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง การพิจารณาว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้น “จงใจ” กระทำความผิดต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเรื่องใด **ต้องพิจารณาพฤติการณ์ในการกระทำผิดต่อหน้าที่นั้น ๆ แยกต่างหากจากกัน**

บทวิเคราะห์คำพิพากษา
ศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

ความสัมพันธ์ ระหว่างการกระทำและผลของการกระทำ

หลักกฎหมาย

คณะกรรมการกำหนดราคากลางต้องรับผิดชอบวินัยงบประมาณและ
การคลัง ในกรณีปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการกำหนดราคา
กลางจนก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ และ**ต้องเป็น**
การเอื้อประโยชน์ให้ผู้รับจ้างหรือผู้เสนอราคารายใดรายหนึ่งด้วย

ที่มา : ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. 2544 ข้อ 39

SCAN HERE

บทวิเคราะห์คำพิพากษา
ศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

พฤติการณ์/ข้อเท็จจริง

คณะกรรมการกำหนดราคากลางโครงการติดตั้งระบบไฟฟ้าและ
เครื่องปรับอากาศมีรายการคำนวณที่ซ้ำซ้อนกัน โดยมีจุดประสงค์
เพื่อใช้ดำเนินงานโครงการติดตั้งไฟฟ้าและระบบโทรศัพท์อีก
โครงการหนึ่ง ส่งผลให้ราคากลางโครงการติดตั้งระบบไฟฟ้าและ
เครื่องปรับอากาศสูงเกินจริง และคู่สัญญาของงานจ้างทั้งสอง
โครงการ เป็นคู่สัญญารายเดียวกัน

แนวคำพิพากษา

- คณะกรรมการกำหนดราคากลางปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด แม้จะนำวัสดุที่กำหนดเกินไปใช้ในการดำเนินโครงการอื่นจริงก็ถือว่าเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการแล้ว
- การที่ผู้รับจ้างโครงการติดตั้งระบบไฟฟ้าและเครื่องปรับอากาศ และผู้รับจ้างในโครงการติดตั้งไฟฟ้าและระบบโทรศัพท์เป็นผู้รับจ้างรายเดียวกันไม่ได้เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องของคณะกรรมการกำหนดราคากลางโดยตรง
- การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดราคากลางจึงไม่มีลักษณะเป็นการกีดกันหรือเอื้อประโยชน์ให้กับผู้รับจ้าง

“จึงไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมายวินัยทางงบประมาณและการคลัง”

เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่

หลักกฎหมาย

เมื่อเกิดความสูญหายหรือเสียหายขึ้นกับรถส่วนกลาง ให้พนักงานขับรถรับรายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับจนถึงหัวหน้าส่วนราชการทราบทันที ถ้าความเสียหายเกิดขึ้นเพราะความผิดของผู้ขับขี่ซึ่งไม่ใช่พนักงานขับรถ ผู้ใช้รถรับผิดชอบซ่อมแซมให้คงสภาพตามเดิม การรายงานกรณีรถเสียหายให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับชั้น ให้รายงานตามแบบ 5 ท้ายระเบียบ

ที่มา : ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. 2532 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 19
วรสคสอง วรสคเจ็ด

พฤติกรรม/ข้อเท็จจริง

งานดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับรถยนต์ส่วนกลาง เจ้าหน้าที่ควบคุมยานพาหนะ และอนุญาตใช้รถราชการ อยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงของหัวหน้างานธุรการฝ่ายบริหารทั่วไป ส่วนผู้ฟ้องคดีได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลฝ่ายบริหารทั่วไป รวมถึงมีอำนาจในการกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ราชการของหัวหน้างานธุรการซึ่งเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาตามคำสั่งมอบหมายงานของหัวหน้าส่วนราชการ

SCAN
HERE

บทวิเคราะห์คำพิพากษา
ศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

แนวคำพิพากษา

ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้กำกับดูแลการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารทั่วไป เมื่อได้ทราบเรื่องรถยนต์ส่วนกลางที่ประสบอุบัติเหตุจากรายงานด้วยวาจาจากปล่อยปละละเลยไม่ควบคุมกำกับดูแลฝ่ายบริหารทั่วไป ซึ่งเป็นหน่วยงานในบังคับบัญชาให้ดำเนินการจัดทำรายงานความเสียหายกรณีรถยนต์ส่วนกลางเกิดอุบัติเหตุได้รับความเสียหาย รวมทั้งติดตามให้นำรถยนต์ส่วนกลางมาเก็บในสถานที่หรือบริเวณส่วนราชการให้ถูกต้อง จึงเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยยานพาหนะ เป็นเหตุให้ทางราชการขาดประโยชน์จากการใช้รถยนต์ดังกล่าวเป็นระยะเวลา 2 ปี 5 เดือน

พฤติการณ์ "จงใจ" และ "จงใจโดยมิชอบ"

หลักกฎหมาย

เดิม องค์ประกอบความผิดตามระเบียบ คตง. ว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. 2544

- (1) เป็นเจ้าหน้าที่
- (2) มีหน้าที่ ตามกฎหมาย หรือระเบียบที่ใช้บังคับกับหน่วยรับตรวจ
- (3) ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่
- (4) เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ
- (5) ได้กระทำการด้วยความ **จงใจ**
- (6) หากกระทำโดยมีเจตนาพิเศษ รับผิดฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ **โดยมิชอบ**

ปัจจุบัน องค์ประกอบความผิดตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 มาตรา 97

- (1) เป็นเจ้าหน้าที่
- (2) มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ
- (3) **จงใจ** ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ
- (4) เป็นกรณีไม่อาจดำเนินการตามมาตรา 95 วรรคสามได้

พฤติการณ์/ข้อเท็จจริง

ผู้ฟ้องคดีได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ตรวจการจ้าง **ได้ลงลายมือชื่อตรวจรับงานจ้าง** ทั้งที่ผู้รับจ้างยังส่งมอบงานไม่ครบถ้วนถูกต้องตามสัญญาโดยมีความประสงค์เพื่อเบิกจ่ายเงินให้แก่ผู้รับจ้างได้ทันภายในปีงบประมาณ

ผู้ฟ้องคดีได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ตรวจการจ้าง ย่อมรู้ว่าตนมีหน้าที่ต้องออกไปตรวจรับงาน ณ สถานที่ก่อสร้าง **ได้ลงลายมือชื่อตรวจรับงานจ้าง** ย้อนหลังภายหลังจากการเบิกจ่ายค่าจ้างให้แก่ผู้รับจ้างไปแล้ว

แนวคำพิพากษา

แสดงให้เห็นพฤติการณ์ในการ **"จงใจ"** ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด และบ่งชี้ให้เห็นเจตนาพิเศษของผู้ฟ้องคดีในการให้ประโยชน์แก่ผู้รับจ้างได้เงินค่าจ้างไปก่อน ทั้งที่ทราบดีว่าผู้รับจ้างยังส่งมอบงานไม่ครบถ้วนถูกต้องตามสัญญา จึงเป็นการจงใจละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ **"โดยมิชอบ"** เป็นความผิดตามระเบียบ คตง.ว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง **ข้อ 44 วรรคสอง**

แม้ลงลายมือชื่อตรวจรับงานจ้างย้อนหลัง ภายหลังจากการเบิกจ่ายค่าจ้างให้แก่ผู้รับจ้างไปแล้ว แต่การกระทำดังกล่าวแสดงให้เห็นพฤติการณ์ในการ **"จงใจ"** ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด แต่ยังฟังไม่ได้ว่าเป็นการปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือระเบียบที่ใช้บังคับกับหน่วยรับตรวจโดยมิชอบ เป็นความผิดตามระเบียบ คตง.ว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง **ข้อ 44 วรรคหนึ่ง**

การบริหารการเงินและการคลังด้วยความเสี่ยง

หลักกฎหมาย

ผู้บังคับบัญชาทำการบริหารการเงินและการคลังด้วยความเสี่ยงต่อความเสียหายหรือเสียประโยชน์ที่พึงคาดหมายได้ โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร อันอาจเกิดความเสียหายแก่รัฐ
เดิม ระเบียบ คตง. ว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. 2544 ข้อ 52
ปัจจุบัน พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 44 และมาตรา 47

พหุติการณ์/ข้อเท็จจริง

- โครงการที่มีลักษณะเป็นการ **ปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำเข้าไปในลำน้ำ** ที่ประชาชนใช้ร่วมกัน **ต้องได้รับอนุญาตจากกรมเจ้าท่าก่อน** จึงจะดำเนินการได้
- โครงการ **ถมดินริมทะเล** เป็นโครงการที่ **ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม** และ **ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืชก่อน**
- จึงจะดำเนินการได้
- การจัดทำโครงการ **ให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินกิจการ** ต้องจัดให้มีการ **ศึกษาและวิเคราะห์โครงการ** ก่อนจึงจะดำเนินการได้

ผู้มีอำนาจหน้าที่อนุมัติให้ดำเนินโครงการ และดำเนินการขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง **ไม่ได้ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดก่อน**

แนวคำพิพากษา

การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเฉพาะที่กำหนดขั้นตอน กระบวนการไว้ก่อนอนุมัติให้ดำเนินโครงการ ย่อมเป็นการละเมิดต่อกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองหรือป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่รัฐ และมีความเสี่ยงสูงที่จะไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่เพื่อดำเนินโครงการ หรือไม่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการได้ตามกฎหมาย จึงเป็นการบริหารการเงินและการคลังด้วยความเสี่ยงต่อความเสียหาย หรือเสียประโยชน์ที่พึงคาดหมายได้ โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร เป็นความผิดฐานบริหารการเงินและการคลังด้วยความเสี่ยง

SCAN HERE

บทวิเคราะห์คำพิพากษา
ศาลปกครอง
ที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มงานส่งเสริมงานสำนวนความผิด
วินัยการเงินการคลังของรัฐ
สำนักวินัยการเงินการคลัง

อ่านเนื้อหาฉบับสมบูรณ์ได้ที่

“เงินแผ่นดินนั้น คือเงินของประชาชนทั้งชาติ”